

PHỐI HỢP GIỮA LỰC LƯỢNG CƠ ĐỘNG VỚI LỰC LƯỢNG TẠI CHỖ ĐÁNH TRẬN THEN CHỐT TIÊU DIỆT ĐỊCH CƠ ĐỘNG TIẾN CÔNG ĐƯỜNG BỘ TRONG CHIẾN DỊCH PHẢN CÔNG

Đại tá, ThS VŨ ĐÌNH BÌNH

Nghiên cứu sinh / HVLQ

Phối hợp tác chiến của lực lượng cơ động với lực lượng tại chỗ đánh trận then chốt tiêu diệt địch tiến công đường bộ trong chiến dịch phản công là sự hiệp đồng phối hợp các hoạt động tác chiến của bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, dân quân tự vệ và các lực lượng khác trong địa bàn. Hoạt động phối hợp tác chiến được tiến hành ngay từ khi lập thế trận ban đầu; tạo thế, tạo thời cơ; chuyển hoá thế trận để thực hiện trận then chốt đánh bại lực lượng tiến công đường bộ của địch, giữ vững mục tiêu, địa bàn trọng yếu, tạo điều kiện cho các hoạt động tác chiến tiếp theo.

Cùng với sự phát triển của khoa học công nghệ, các loại vũ khí, phương tiện chiến đấu của địch ngày càng hiện đại, tổ chức biên chế, phương pháp và thủ đoạn tác chiến của chúng cũng có nhiều thay đổi và phát triển mới. Với phương châm tiến công tổng lực, bất ngờ, đánh nhanh, giải quyết nhanh, địch chủ động tiến công đầy đối phương vào thế bị động, lúng túng đối phó. Trong chiến tranh hiện đại, cùng một lúc địch có thể tiến công cả chính diện, trong chiều sâu, trên không, trên bộ, trên biển và các loại địa hình khác nhau. Vì vậy, việc phối hợp tác chiến giữa lực lượng cơ động và lực lượng tại chỗ để giành và giữ quyền chủ động, đánh thắng các trận then chốt trong chiến dịch phản công là vấn đề quan trọng đang được quan tâm nghiên cứu. Bài viết trao đổi một số vấn đề sau:

Một là, phối hợp trong tạo lập thế trận ban đầu

Đánh trận then chốt tiêu diệt địch tiến công đường bộ là trận đánh rất phức tạp và ác liệt, địch chiếm ưu thế về hỏa lực và khả năng cơ động. Vì vậy, việc phối hợp tác chiến của lực lượng cơ động với lực lượng tại chỗ để lập thế trận ban đầu, nhằm từng bước ngăn chặn, làm chậm tốc độ cơ động tiến công, tiêu diệt, tiêu hao địch

rộng khắp, tạo thế cài xen kẽ, phân tán đối phó của địch, tạo điều kiện cho lực lượng cơ động tập trung tiêu diệt địch ở địa điểm và thời cơ có lợi.

Tạo lập thế trận ban đầu là dự kiến khả năng tiến công đường bộ của địch, chuẩn bị phương án; trên cơ sở đó tiến hành tổ chức, sử dụng và bố trí lực lượng theo phương án đánh địch, bao gồm cả lực lượng cơ động và lực lượng tại chỗ. Phối hợp lập thế trận ban đầu đánh địch tiến công đường bộ là sự kết hợp chặt chẽ giữa thế trận lực lượng cơ động của chiến dịch với thế trận của lực lượng tại chỗ trên hướng, khu vực dự kiến địch cơ động tiến công đường bộ, trong đó lực lượng cơ động của chiến dịch là nòng cốt; lực lượng tại chỗ phối hợp chiến đấu tạo thế, nghi binh lừa địch, ngăn chặn, kìm giữ, sát thương, tiêu hao làm cho địch suy yếu; buộc địch phải cơ động theo dự kiến của ta; chiếm giữ các địa hình quan trọng, từng bước giành và giữ quyền chủ động.

Kết hợp chặt chẽ thế trận của chiến dịch tạo ra với thế trận tại chỗ thường dựa trên thế trận phòng thủ của lực lượng vũ trang địa phương, nhằm chặn đứng đội hình tiến công đường bộ của địch, buộc chúng phải dừng lại ở địa hình bất lợi; không cho địch đánh chiếm mục tiêu

và phối hợp tiến công thực hiện trận then chốt chiến dịch. Phối hợp tác chiến của lực lượng tại chỗ với lực lượng cơ động trong tạo lập thế trận ban đầu, đánh trận then chốt tiêu diệt địch tiến công đường bộ trong chiến dịch phản công là sự gắn kết chặt chẽ giữa thế trận của lực lượng cơ động với thế trận lực lượng tại chỗ, nhằm tạo ra điều kiện có lợi nhất để đánh bại lực lượng tiến công đường bộ của địch, thực hiện mục đích, nhiệm vụ chiến dịch đặt ra. Vì vậy, chiến dịch phải tận dụng thế trận của khu vực phòng thủ tỉnh, huyện, bao gồm các căn cứ, làng xã chiến đấu, khu vực phòng thủ then chốt; tổ chức đánh địch từ nơi tập kết lực lượng, phương tiện, đánh địch trên đường cơ động và phối hợp chiến đấu khi lực lượng cơ động thực hành tiến công ở khu quyết chiến chiến dịch.

Hai là, phối hợp trong tạo và nắm thời cơ

Lực lượng cơ động tiến công đường bộ của địch chủ yếu sử dụng cơ giới, có hỏa lực rất mạnh, địch chủ động tiến công các mục tiêu của ta. Vì vậy, để giành quyền chủ động phải phối hợp chặt chẽ các lực lượng để tạo và nắm thời cơ tiến công, bảo đảm cho thắng lợi của trận đánh.

Thời cơ đánh trận then chốt tiêu diệt địch tiến công đường bộ là khi địch đã bị suy yếu, lực lượng phương tiện bị tổn thất, chưa chiếm được mục tiêu chủ yếu, lực lượng tiến công đường bộ bị chặn lại ở các khu vực địa hình bất lợi; lực lượng phía sau bị kìm giữ, cô lập. Về ta, theo kế hoạch tác chiến chiến dịch, lực lượng cơ động đã triển khai sẵn sàng tiến công.

Để tạo được thời cơ đó, phải có sự phối hợp chiến đấu giữa lực lượng cơ động và lực lượng tại chỗ, chiến dịch phải nghiên cứu nắm vững đối tượng, trạng thái; tổ chức đội hình, thủ đoạn tiến công của địch. Chỉ đạo lực lượng cơ động đánh địch tiến công đường bộ phối hợp với lực lượng tại chỗ, vận dụng linh hoạt các biện pháp chiến dịch, hình thức chiến thuật, thủ đoạn chiến đấu; tổ chức ngăn chặn, đánh

phá giao thông làm chậm tốc độ cơ động tiến công của địch. Lực lượng chiến đấu tạo thế cùng với lực lượng tại chỗ thực hiện đánh nhỏ rộng khắp, tiêu hao, tiêu diệt, căng kéo làm cho địch bị động, phân tán đối phó; bộc lộ sơ hở, giữ vững các bàn đạp quan trọng và tiến hành các hoạt động chiến đấu trì hoãn, dẫn dắt địch vào khu vực ta đã chuẩn bị sẵn. Lực lượng cơ động, tận dụng kết quả chiến đấu tạo thế nhanh chóng cơ động triển khai, nắm vững thời cơ kịp thời tiến công tiêu diệt địch.

Thực tiễn, trong Chiến dịch phản công đánh bại cuộc hành quân Gian-xơn Xi-ty (1967), so sánh lực lượng hai bên, chủ lực ta chỉ bằng 1/3 so với địch, ta không có không quân, xe tăng và kém hẳn về pháo binh; địa bàn tác chiến hầu như không có dân; chiến dịch đã tổ chức các cơ quan dân chính Đảng thành những đơn vị du kích, tự vệ, kết hợp với bộ đội địa phương để đánh địch tại chỗ. Lực lượng tại chỗ đã đánh địch rộng khắp, vận dụng linh hoạt các hình thức chiến thuật, thủ đoạn chiến đấu, ngăn chặn địch bảo vệ căn cứ, kho tàng, tiêu diệt nhiều địch, bắn cháy nhiều máy bay, xe tăng, thiết giáp; đi đến đâu địch cũng bị đánh. Lực lượng tại chỗ chiến đấu tốt, tạo điều kiện thuận lợi cho lực lượng chủ lực tận dụng những sơ hở của địch, lựa chọn mục tiêu để đánh những đòn quyết định.

Ba là, phối hợp khi thực hành tiến công và chuyển hóa thế trận

Thực hành đánh trận then chốt tiêu diệt địch tiến công đường bộ được tiến hành từ khi lực lượng tiến công chủ yếu của địch bị chặn lại ở khu vực ta dự kiến, lực lượng bị tiêu hao, tổn thất, đang phải phân tán đối phó với các hoạt động chiến đấu tạo thế của ta. Lực lượng cơ động cơ bản đã vào vị trí triển khai đội hình chiến đấu. Chiến dịch tiếp tục chỉ huy lực lượng chiến đấu tạo thế kết hợp với lực lượng vũ trang địa phương trong khu vực tác chiến, tiến công nhỏ lẻ rộng khắp cả phía trước, bên sườn, phía sau đội hình địch, chia cắt

không cho địch ổn định, kìm giữ giam chân địch, giữ vững các địa hình có giá trị chiến thuật; bám sát, cài xen kẽ với địch, buộc địch phải phân tán lực lượng đối phó; tạo thế, tạo thời cơ cho lực lượng cơ động triển khai đội hình, nhanh chóng tiến công.

Quá trình tổ chức đánh trận then chốt tiêu diệt địch tiến công đường bộ, phải phối hợp chặt chẽ các lực lượng trên địa bàn chiến dịch, tăng cường các hoạt động tác chiến, kiên quyết chia cắt không cho địch liên kết với lực lượng phía sau và lực lượng đổ bộ đường không. Tập trung lực lượng đánh bại các hướng, mũi tiến công của địch, giữ vững mục tiêu, địa bàn trọng yếu. Lực lượng cơ động tận dụng thế trận và điều kiện do lực lượng tại chỗ tạo ra, nhanh chóng triển khai đội hình tiến công sát địch, vận dụng linh hoạt các hình thức chiến thuật, thủ đoạn chiến đấu, thực hành tiến công tiêu diệt từng bộ phận, tiến tới tiêu diệt toàn bộ quân địch trong khu vực.

Để phối hợp tác chiến của lực lượng cơ động với lực lượng tại chỗ đánh trận then chốt tiêu diệt địch tiến công đường bộ, phải phát huy cao nhất thế trận đánh địch đã được chuẩn bị sẵn của chiến dịch và thế trận của khu vực phòng thủ. Quá trình chiến đấu phải kết hợp chặt chẽ giữa các lực lượng: lực lượng tại chỗ chiến đấu tạo thế, tạo thời cơ có lợi cho lực lượng cơ động tiến công; lực lượng hỏa lực chi viện đánh địch kịp thời, có hiệu quả; lực lượng vũ trang địa phương trong khu vực phòng thủ phối hợp với lực lượng cơ động của chiến dịch, tạo thế cài xen kẽ tiêu hao địch rộng khắp; nắm chắc diễn biến, chủ động lập kế hoạch đối phó với địch tăng viện ứng cứu tiếp theo.

Phối hợp tác chiến của lực lượng cơ động với các lực lượng tại chỗ trong quá trình đánh địch tiến công đường bộ có mối quan hệ chặt chẽ, hỗ trợ cho nhau. Trong đó, hoạt động tác chiến của lực lượng cơ động giữ vai trò quyết định, hoạt động của lực lượng tại chỗ tạo thế, thời cơ có lợi

cho bộ đội chủ lực tập trung lực lượng tiến công tiêu diệt địch.

Quá trình địch cơ động tiến công, có nhiều tình huống diễn ra, có thể địch cơ động tiến công ngoài dự kiến, chiến dịch phải tổ chức lực lượng tại chỗ liên tục đánh vào đội hình địch, lập các chốt chặn, chốt cắt nhằm hạn chế khả năng di chuyển, ngăn chặn không cho địch cơ động tiến công mục tiêu, chỉ huy các lực lượng phối hợp chiến đấu, lực lượng tại chỗ phải tích cực tạo thế liên tục để kéo dài thời gian, bộ tư lệnh chiến dịch và lực lượng cơ động nhanh chóng điều chỉnh phương án, điều chỉnh đội hình cơ động tiến công địch theo phương án mới.

Chiến tranh bảo vệ Tổ quốc tương lai nếu xảy ra, chiến dịch mở trong thế trận khu vực phòng thủ được chuẩn bị trước một bước từ thời bình, đây là đặc điểm khác quan trọng so với chiến tranh giải phóng trước đây. Bộ đội chủ lực và lực lượng vũ trang địa phương thường xuyên được tổ chức luyện tập phối hợp chiến đấu theo các phương án tác chiến trên từng khu vực, địa bàn chiến lược. Trên các hướng trọng điểm, chiến dịch phản công cũng được dự kiến ở địa bàn lựa chọn có lợi, đó là những điều kiện thuận lợi để thực hiện và phát huy hiệu quả phối hợp tác chiến của lực lượng cơ động và lực lượng tại chỗ phù hợp với đặc điểm mới của chiến tranh bảo vệ Tổ quốc. □

Tài liệu tham khảo:

- Bộ Tổng Tham mưu, *Nghệ thuật chiến dịch Việt Nam trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc*, Nxb QĐND, Hà Nội, 2010.
- Bộ Tổng Tham mưu, *Nghệ thuật chiến dịch phản công*, Nxb QĐND, Hà Nội, 2010.
- Viện Lịch sử quân sự Việt Nam, *Lịch sử nghệ thuật quân sự Việt Nam trong 30 năm chiến tranh chống Pháp, chống Mỹ (1945 - 1975)*, Nxb QĐND, Hà Nội, 1994.

V.Đ.B